

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Karly Cháberové a soudkyň JUDr. Dany Černé a JUDr. Naděždy Treschlové v právní věci žalobce: **Gesce s.r.o.**, Znojmo, Rudoleckého 909/8, IČ: 46970118, zastoupen Mgr. Vlastimilem Šopákem, advokátem se sídlem Znojmo, Jana Palacha 4, proti žalovanému: **Rozhodčí orgán Oborové zdravotní pojišťovny zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví**, Praha 4, Roskotova 1225/1, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26.6.2007, č.j. RO-238/0642003994/2007/O,

t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

III. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalobci vrácen soudní poplatek zaplacený z podané žaloby v kolcích, tj. částka 2.000,- Kč, z účtu Městského soudu v Praze k rukám zástupce žalobce Mgr. Vlastimila Šopáka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 26.6.2007, č.j. RO-238/0642003994/2007/O, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti platebnímu výměru vydanému Oborovou zdravotní pojišťovnou zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví dne 24.1.2007 pod č.j. 0642003994/PVPE1/2006 a kterým byl tento platební výměr na penále potvrzen.

V žalobě uvedl, že má za to, že penále mu bylo vyměřeno v nepřiměřené výši, neboť výpočet penále nebyl proveden v cenách, resp. v sazbách, obvyklých v obchodních vztazích ani v přiměřené výši v souladu s evropským právem. U požadovaného penále jde o velmi tvrdou sankci, která není v souladu s právem a není tak oprávněná. Tento penalizační postih

způsobuje neopodstatněné a nepřiměřené omezení jeho základního práva na ochranu vlastnictví, což ve svém důsledku znamená i rozpor s evropským právem.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že penále bylo vyměřeno v zákonné výši podle § 18 zákona o pojistném. Aplikace tohoto ustanovení nebyla vyloučena žádným předpisem vyšší právní síly. Žalovaný nemá žádné oprávnění rozhodnout volnou úvahou, zda penále vyměří či nikoliv. Povinnost hradit penále je závazkem veřejnoprávní povahy. Výše penále je jednoznačně stanovena zákonem o pojistném a nelze při vyčíslení aplikovat sazby obvyklé v obchodních vztazích, tedy v závazcích soukromoprávní povahy.

Při jednání zástupce žalobce zdůraznil, že právo Evropského soudního dvora o přiměřenosti a zákazu diskriminace má přednost před vnitrostátním právem. Poukázal na úpravu výše úroků v jiných státech EU s tím, že např. v Rakousku penále činí mnohem nižší částku než podle právní úpravy v České republice. Dále poukázal i na změnu ve výši penále účinnou od 1.1.2007 v České republice, kdy požadovaná částka byla snížena na polovinu. Výše vyměřeného penále je neadekvátní a jedná se o sankci, která diskriminuje žalobce ve srovnání s postavením jiných subjektů v jiných členských státech EU. Z důvodů uvedených v žalobě pak navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Zástupkyně žalovaného s odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na vyjádření k žalobě navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Penále bylo vyměřováno k 4.11.2006 a bylo tedy postupováno podle tehdy platné právní úpravy.

Ze správního spisu, který byl soudu předložen, vyplývá, že na základě písemných dokladů, které měla Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (dále jen pojišťovna) k dispozici, bylo žalobci připsáno ze dne 8.12.2006 oznámeno zahájení správního řízení ve věci dlužného pojistného za období od 1.1.2002 do 30.6.2006 a současně byl vyzván, aby vyčíslené dlužné pojistné a penále uhradil. Toto oznámení bylo žalobci doručeno dne 27.12.2006. Dne 24.1.2007 pod č.j. 0642003994/PVPE1/2006 byl vydán pojišťovnou platební výměr, kterým byla uložena plátcí – Gesce s.r.o. – podle § 18 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb. o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 592/1992 Sb.), povinnost zaplatit za období od 1.1.2002 do 30.6.2006 penále ve výši 27.456,- Kč. V odůvodnění platebního výměru pojišťovna odkázala na ustanovení § 5, § 17 a § 18 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb. a na okolnosti uvedené v oznámení o zahájení správního řízení. Vzhledem k tomu, že penále nebylo uhrazeno, byl vydán platební výměr. Přílohou platebního výměru byl pak přehled dlužného pojistného a penále. Proti tomuto platebnímu výměru podal žalobce odvolání, jehož důvody jsou shodné s žalobními body. O podaném odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že odvolání se zamítá a prvostupňový platební výměr se potvrzuje. V odůvodnění rozhodnutí odvolací orgán uvedl skutečnosti, ze kterých vycházel při svém rozhodování. Zrekapituloval zjištění ohledně nedoplatek na pojistném a s odkazem na příslušná ustanovení zákona č. 592/1992 Sb. dospěl k závěru, že správní orgán prvního stupně vycházel při svém rozhodnutí ze spolehlivě zjištěného stavu věci a že penále bylo vyměřeno v souladu se zákonem. Výše penále je stanovena zákonem a pojišťovna nemá ze zákona dáno žádné oprávnění rozhodnout, zda penále vyměří či nikoliv. Při vyměření výše penále z pozdních odvodů pojistného na všeobecné zdravotní pojištění není aplikovatelný žádný jiný právní předpis ČR ani plátcem zmiňovaná Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod či judikatura Evropského soudu pro lidská práva.

Městský soud v Praze na základě žaloby v rozsahu žalobních bodů, kterým je vázán (§ 75 odst. 2 s.r.s.), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání

předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně. Při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Podle § 8 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 48/1997 Sb.) nezaplatí-li plátce pojistného pojistné ve stanovené výši a včas, je příslušná zdravotní pojišťovna povinna vymáhat na dlužníkovi jeho zaplacení včetně penále.

Podle § 18 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., ve znění platném v rozhodné době nebylo-li pojistné nebo záloha na pojistné zaplacené ve stanovené lhůtě anebo bylo-li zaplacené v nižší částce, než ve které mělo být zaplacené, je plátce pojistného povinen platit penále ve výši 0,1 % dlužné částky za každý kalendářní den, ve kterém některá z těchto skutečností trvala. Pokud bylo pojistné nebo záloha na pojistné zaplacené jiné než příslušné zdravotní pojišťovně, popřípadě jinému subjektu, nebo pokud platba byla poukázána pod nesprávným variabilním symbolem, považuje se pojistné nebo záloha na pojistné za nezaplacené ve stanovené lhůtě.

Žalobce v žalobě namítl, že výpočet penále nebyl proveden v sazbách obvyklých v obchodních vztazích. K tomu, je třeba uvést, že nelze srovnávat úrokové, příp. penalizační sazby sjednané pro soukromoprávní vztahy. V takovýchto případech se jedná o dohodu účastníků, kteří mají vůči sobě při sjednávání výše rovné postavení. Naproti tomu otázky placení pojistného na zdravotní pojištění a penalizace toho, že pojistné nebylo řádně a včas zaplacené, spadají plně do oblasti veřejnoprávní, kdy je přímo zákonem stanoveno, v jaké výši jsou poplatníci povinni zaplatit penále, jestliže pojistné nezaplatili včas a ve stanovené výši. Správnost výše penále nelze odvozovat od toho, v jaké výši je sjednáváno penále v obchodních vztazích.

Pokud se jedná o námitku žalobce, že výpočet penále nebyl proveden v přiměřené výši v souladu s evropským právem a že ve svém důsledku znamená nepřiměřené omezení jeho základního práva na respektování (ochranu) vlastnictví, zde považuje soud za potřebné uvést, že žalobce nijak nespecifikuje, s kterými evropskými předpisy je napadené rozhodnutí v rozporu.

Podle § 55a zákona č. 48/1997 Sb. ustanovení tohoto zákona se nepoužijí, pokud mezinárodní smlouva, s níž vyslovil souhlas Parlament, již je Česká republika vázána a která byla vyhlášena, stanoví jinak.

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod zaručuje ochranu vlastnického práva, tato ochrana je zakotvena i v Listině základních práv a svobod. Ani tato ochrana však není absolutní. Stát je oprávněn zákonem upravit povinnost platit daň a jiné poplatky, tedy i pojistné, při stanovení výše samotného pojistného i penále pak vychází s cílů sledovaných danou právní úpravou. Mezi stanovenými cíly a použitými prostředky musí být zachována určitá proporcionalita. Penále v první řadě musí motivovat plátce pojistného, aby plnili pojistné řádně a včas, musí postihnout plátce v případě, že této povinnosti nedostojí, a donutit je, aby dlužné pojistné zaplatili co nejdříve. Penále z nezaplacení pojistného je vyšší než komerční úroková sazba právě proto, že v sobě zahrnuje motivující a sankční část. Uvedeným posouzením funkce penále a tím vlastně i přiměřeností legislativně přijaté a zákonem stanovené sazby penále se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č.j. 6 A 69/2000-55, v němž tento soud citoval konkrétní rozhodnutí z případů Dangeville, a.s. proti

Francii, dále Bufalo, s.r.o. v likvidaci proti Itálii (břemeno daňové a poplatkové povinnosti) a Baláz proti Slovensku, 2003, z nichž vyplynulo, že ve smluvních státech při rozhodování v oblasti daní a poplatků je umožněna z hlediska poměrů toho kterého smluvního státu široká míra správního uvážení. Oproti uvedenému žalobce pak ve svých námitkách pouze obecně poukázal na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva.

V daném případě soud neshledal porušení principu přiměřenosti. Nepřiměřenou sankcí by byla taková sankce, která by svoji povahou a podstatou vybočovala z povahy a podstaty finačněprávních vztahů. Nepřiměřenou majetkovou sankcí by byla taková sankce, jejíž výše by byla ve zjevném nepoměru k rozsahu porušení povinnosti či by byla na tomto rozsahu zcela nezávislá a nepřiměřeně vysoká. Sazba penále podle § 18 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., představuje čistě majetkovou sankci, která je závislá na výši dlužné částky a časovém rozsahu porušení povinnosti. Při úvaze o výši penále je pak třeba vzít v úvahu, že placením pojistného na zdravotní pojištění jsou vytvářeny finanční prostředky k úhradě poskytované léčebné péče. Zájem na tom, aby pojistné bylo hrazeno řádně a včas, je podložen povinností zajistit potřebnou lékařskou péči a mít k dispozici finanční prostředky na její úhradu. Výše penále nemá likvidační charakter a je na plátcích, aby se řádným plněním svých povinností vyhnuli penalizaci. Jedná se tak o sankci přiměřenou. Pro posouzení věci není rozhodné, jaká sazba byla pro penále stanovena v dalším období či jaké sazby jsou stanoveny v jiných členských státech Společenství. Jak bylo již uvedeno shora, výše penále u pojistného na zdravotní pojištění musí být mimo jiné stanovena s ohledem na konkrétní situaci v daném časovém období a místě.

Při rozhodování o žalobě Městský soud v Praze vycházel i z judikatury zdejšího soudu, konkrétně z rozsudku ze dne 28.11.2008 č.j. 9 Ca 91/2007-40, kterým byly řešeny obdobné námitky jako v této žalobě.

Na základě všech shora uvedených skutečností Městský soud v Praze žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s.ř.s.).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné náklady v řízení nevznikly. Vzhledem k tomu, že žalobce z podané žaloby zaplatil k výzvě soudu soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč a že podle § 1 odst. 1 písm. b) vyhl.č. 117/1998 Sb. se od soudního poplatku osvobozují poplatné úkony ve věcech penále k pojistnému na zdravotní pojištění., rozhodl soud podle § 10 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb. o vrácení soudního poplatku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost za podmínek stanovených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě do dvou týdnů po doručení rozsudku prostřednictvím Městského soudu v Praze. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s.ř.s.).

V Praze dne 9. září 2010

JUDr. Karla Cháberová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Marcela Brabcová